

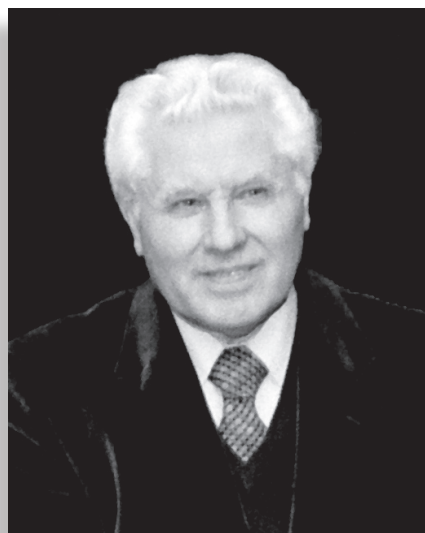
Profesoriui Henrikui Zabuliui atminti

IN MEMORIAM PROFESORIUI HENRIKUI ZABULIUI

Irena Štikonaitė

Vilniaus universiteto Klasikinės filologijos katedros asistentė

Profesorius Henrikas Zabulis gimė 1927 m. vasario 18 dieną Ukmergės apskrities Žemaitkiemio valsčiuje, Virkščių kaime. 1934 m. pradėjo lankyti pradinę mokyklą Skačiūnų dvare, vėliau mokslą tęsė greitimuose bažnytkaimiuose Liduokiuose ir Šešuoliuose. 1937 m. baigė Skačiūnų pradinės mokyklos keturis skyrius, 1939 m. – Šešuolių pradžios gimnaziją. Tais pačiais metais įstojo į Ukmergės Antano Smetonos gimnaziją, kurioje mokėsi iki 1943 m. Baigęs šešias klases, tėvų prašomas, kad vėliau lengviau galėtų susirasti darbo, turėjo palikti gimnaziją ir stoti į mokytojų seminariją. 1945 m. pavasarį, kaip pats H. Zabulis yra rašęs, „seminariją baigė pirmuoju mokiniu iš metinių pažymių ir antruoju iš egzaminų“. Paskyrimą gavo Vilniaus 6-ojoje pradinėje mokykloje. Pradėjęs dirbti, paprašė švietimo liaudies komisaro J. Žiugždos leidimo studijuoti. Gavęs sutikimą, tais pačiais 1945 m. įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą. Iš pradžių lankė lietuvių filologijos specialybės paskaitas. Lotynų kalbos jau buvo mokėsis gimnazijoje; pamatęs pas draugą graikų kalbos vadovėlį, pasikalbėjęs su tais, kurie jau mokėsi šios kalbos, ir pats H. Zabulis panorą ją studijuoti. Taip susidomėjo

graikų kalba. Netrukus fakulteto prodecano M. Ročkos skatinamas perėjo į klasikinę filologiją. Nuėjęs pas prof. J. Dumčių pradėjo nuo alfos, išėjo su juo visą kursą iki Demosteno ir Pindaro. Lotynų autorius studijavo pas M. Račkauską ir E. Frolovą. Žinoma, lietuvių kalbos studijas, baigiantis pirmam semestru, teko palikti, nes krūvis buvo per didelis. H. Zabulis yra rašęs, kad nesigailis labiau nutolęs nuo lituanistikos. Didelė laimė, džiaugėsi H. Zabulis, kad dalį lietuvių filologijos dalykų jam dėstė profesoriai V. Mykolaitis-Putinas, B. Sruoga, K. Korsakas, J. Balčikonis. Todėl ir

atitrūkęs nuo lituanistikos nuolat jautėsi esąs vieno literatūrinio kamieno atšaka. 1946 m. paliko mokytojo darbą ir, iki baigė universitetą, niekur nedirbo. Nuo 1947 m. iki 1950 m. gavo Salomėjos Nėries stipendiją. Universitetą baigė su pagyrimu 1950 m. Studijų ir darbo metais mėgo visuomeninę veiklą, vadovavo fakulteto vyrų vokaliniam oktetiui, dainavo universiteto akademiname chore, dirbo Studentų mokslinėje draugijoje. Mokslo metų pabaigoje laimėjo pranešėjų konkursą Radijo komitete ir iškart pradėjo ten dirbti, nes gauti darbą pagal specialybę vilčių nebuvo. Iš tiesų, kaip pats H. Zabolis yra rašęs, per skirstymą jam buvo pasiūlytas darbas universiteto bibliotekoje, bet šiuo pasiūlymu nepasinaudojo ir toliau liko dirbti Radijo komitete. 1951 m. vasarį buvo priimtas į LTSR Politinių ir mokslinių žinių draugiją referentu. Palikęs darbą Radijo komitete, netrukus (1952 m. vasarį) buvo priimtas dėstytoju valandininku į Pedagoginį institutą, jame skaitė antikinės literatūros paskaitas. Nuo 1953 m. rugsėjo institute turėjo jau pusę etato. Tuo pačiu metu H. Zabolis buvo išrinktas ir LTSR politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos valdybos atsakinguoju sekretoriumi. Šias pareigas ėjo iki 1955 m. rudens. Rekomenduotas Pedagoginio instituto, 1955 m. rudenį išlaikęs aspirantūros egzaminus, buvo priimtas į Maskvos M. V. Lomonosovo universitetą. Palikęs Vilnių, išvyko studijuoti į Maskvą. Išlaikęs kandidatinius egzaminus, rašė disertaciją „*Georgikų* vieta Vergilijaus kūrybiniame kelyje“. 1958 m. baigė aspirantūrą. Skirstymo metu H. Zabolis sutiko dirbti Vilniaus universitete. Rektoriaus J. Kubiliaus tų pačių metų spalio 14 dienos įsakymu H. Zabolis buvo

paskirtas į Istorijos ir filologijos fakulteto Klasikinės filologijos katedrą asistentu. Eidamas antraeiles pareigas, nuo 1961 m. rugsėjo 1 d. – vyr. dėstytojas, nuo 1963 m. rugsėjo 1 d. – docentas, nuo 1970 m. rugsėjo 1 d. – profesorius.

1990 m. apsisprendęs susitelkti tik mokyimo ir mokslo labui, gegužės 11 d. prašyme pareiškė norą užimti visą profesoriaus etatą. Puikiai įvertintas kolegų, kurie pabrėžė H. Zabolio erudiciją, sąžiningą darbą, gražų bendravimą su studentais, subtilų humoro jausmą, šioms pareigoms H. Zabolis buvo patvirtintas 1990 m. balandžio 1 d. įvykusio konkurso būdu. H. Zabolis su studentais skaitė lotynų ir graikų autorius, vadovavo bakalauro ir magistro darbams, buvo daugelio doktorantūros komitetų narys. Klasikinės filologijos katedroje profesorius dirbo iki 2000 m. gruodžio 31 d. Keturis dešimtmečius atidavęs klasikinei filologijai, 2001 m. H. Zabolis išėjo į emiratūrą. Jo darbštumą, mokslinius straipsnius ir vertimus liudija naujos publikacijos.

Ir palikęs katedrą prof. H. Zabolis buvo aktyvus įvairių kultūrinių organizacijų narys. 2000 metais, būdamas Pagyvenusių žmonių asociacijos garbės prezidentu, parengė puikų pranešimą ir gražiai atstovavo Lietuvai tarptautiniame suvažiavime Ispanijoje.

Antikinės literatūros studijavimas buvo viena iš neblėstančių H. Zabolio gyvenimo aistrų. Antiką, jos meną ir literatūrą vertino su didele pagarba, nes daugelis šiuolaikinių formų dar Antikoje buvo pasiekusios klasikinio tobulumo, kitos buvo išstobulintos naujųjų laikų mąstysenos ir kūrybos. Susidomėjęs Antika, H. Zabolis joje atrado daug idėjų, siejančių šią kultūrą su mūsų laikais.

1977 m. profesoriui buvo suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas.

Iš daugelio prof. H. Zabulio darbų išsiskiria 1982 m. išleista monografija „Respublikos idealai Romos aukso poezijoje“. Už šią knygą H. Zabuliui buvo suteiktas habilituoto daktaro laipsnis. 1997 m. pasirodžiusi „Knygelė apie pakylėtumą kažkada Longinui priskirta“, parašyta remiantis 1992–1993 m. sukaupta mokslinės stažuotės Romos studijų universitete *La Sapienza* medžiaga, 1988 m. buvo įvertinta Lietuvos valstybine mokslo premija.

Joje H. Zabulis atskleidė nemažai reikšmingų išvadų dėl teksto autorystės, pasirodymo laiko, santykio su kitais kūrėjais.

Profesorius yra dalyvavęs daugelyje mokslinių konferencijų ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje, Lenkijoje, Gruzijoje, Italijoje, Belgijoje, Ispanijoje, JAV ir kitur, pranešimus rengė ir skaitė ir įvairiomis kalbomis – rusų, lenkų, prancūzų, vokiečių, italų, ispanų, anglų ir lotynų. Jis ypač vertino Cicerono kolokviumus, net trijuose iš jų dalyvavo ir skaitė pranešimus (VI kolokviumas Merane, Italija, 1986, VII – Varšuvoje, 1989, VIII – Niujorke, 1991). H. Zabulis daug prisidėjo organizuojant septintąjį Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą Vilniuje (1991).

Gauta 2010 10 20

Įteikta spaudai 2010 11 22

H. ZABULIO BIBLIOGRAFIJA

„Георгики“ Вергилия: место поэмы в творчестве пути поэта. – Вильнюс, 1962. – 285 с. Kandidato disertacija.

Поэтическая модификация философии индивидуализма накануне и в эпоху Августа. –

Puoselėdamas gimtąją kalbą ir garsindamas Lietuvą, savo studentus ragindavo mokytis kuo daugiau užsienio kalbų, nes jos suteikia didelės vidinės laisvės.

Karu dar dvelkiančiame Vilniuje prisidėjusi H. Zabulio karjera nuo šaltos pradinės mokyklos suolo jį nuvedė iki ministro kabineto. Administracinis darbas ir pedagoginė veikla, kurią jis labai mėgo ir vertino, kartais jį ir liūdindavo. Profesorius yra rašęs, kad „viskas buvo panašu į Sisifo akmenį, kurį rideno į kalną. Kiekvienas mokytojas yra Sisifas, nes jo siekiai ir pastangos visada baigiasi tuo, kad viskas vėl prasideda iš naujo.“

H. Zabulis buvo didelis estetas ir klasikinės muzikos gerbėjas. Dažną vakarą jį galėdavai sutikti koncertų salėse. Kruopštus Antikos literatūros klodų vertėjas, neleidęs sau sustoti ir palikti darbus kitiems. Tikras klasikas.

Iš Antikos autorių H. Zabulis labiausiai vertino Euripidą. Lietuviški tragedijų vertimai – tai didelė pagarba ir padėka jo mokytojui profesoriui J. Dumčiui, šalia kurio ir atgulė amžino poilsio Antakalnio kapinėse.

„...kas kilnus, visad kilnus“ – šie H. Zabulio verstos Euripido „Hekabės“ žodžiai mums atrodo labiausiai tinkantys apibrėžti Profesoriaus nueitam gyvenimo keliui.

Вильнюс, 1982. – 442 с. Filologijos mokslų daktaro disertacija.

Respublikos idealai Romos aukso poezijoje. Vilnius: Mokslo, 1982. (Monografija)

(Rec. Dilytė D., Naujas požiūris į Romos aukso po-

ezija, Pergalė, 1983, Nr. 6, p. 171–172; Будылин И. Т., Литературоведение, Обществ. науки СССР, 1984, No. 2, с. 50–55).

Поэтическая модификация философии индивидуализма накануне и в эпоху Августа. Москва: МГУ, 1983. 35 с. Автореферат диссертации.

Euripidas. Hipolitas (ištrauka), p. 163–180. In: Graikų literatūros chrestomatija. Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1963.

Gajus Valerijus Katulas. Lyrika. Iš lotynų kalbos vertė, straipsnį „Gajus Valerijus Katulas“, p. 77–88, paaiškinimus, p. 89–97, parengė H. Zabulis. Vilnius: Vaga, 1969.

(Rec. Tursienė R., Katulas lietuviškai, Pergalė, 1970, Nr. 9, p. 172–175)

Riurikovas Jurijus Borisovičius. Trys potraukiai: meilė, jos praeitis, dabartis ir rytdiena. Vertė A. Subačius ir B. Saulis. Poeziją vertė A. Churginas, H. Zabulis, J. Ralys, J. Žemaitis. Vilnius: Mintis, 1972.

Euripidas. Hipolitas apvainikuotasis. Iš graikų kalbos vertė, įžanginį straipsnį „Naujas meninis senojo mito įprasminimas „Hipolite“, p. 5–26, ir paaišk. „Vardai ir retesni žodžiai“, p. 116–127, parašė H. Zabulis. Vilnius: Vaga, 1973.

Horacijus. Epodės. Iš lotynų kalbos vertė H. Zabulis. Kultūros barai, 1974, Nr. 1, p. 28–31.

Horacijus. Pavasarį (iš Horacijaus lyrikos), Tiesa, 1974, Nr. 108, gegužės 11.

Horacijus. Lyrika. Iš lotynų kalbos vertė, baigiamąjį straipsnį „Horacijaus lyrinis herojus“, p. 194–220, paaiškinimus, p. 221–290, parašė H. Zabulis. Vilnius: Vaga, 1977.

Lemtis: iš antikinės poezijos (Alkajas – p. 26, Sapfo – p. 35, Archilochas – 38, Simonidas – p. 41–42, Katulas – p. 69–77, Horacijus – p. 78–86). Vertimai iš graikų ir lotynų kalbų. Sudarė V. Šatkuviėnė. Vilnius: Vaga, 1977.

Antikinės tragedijos (Eschilas, Sofoklis, Euripidas). Sudarė, Euripido tragediją „Hipolitas“ išvertė, p. 407–461, dalį paaiškinimų, p. 547–550, baigiamąjį straipsnį „Tragiškojo veiksmo raida choro giesmėje“, p. 515–527, parašė H. Zabulis. Vilnius: Vaga, 1988.

Horacijus, Giesmės, p. 274, 286–303. In: Romėnų literatūros chrestomatija. Vilnius: Mokslas, 1992.

Katulas, p. 274, 276–280. In: Romėnų literatūros chrestomatija. Vilnius: Mokslas, 1992.

Knygelė apie pakylėtumą kažkada Longinui priškirta. Περί ὕψους. Suredagavo, išvertė į lietuvių

kalbą bei naują problemų tyrinėjimą lietuviškai ir angliškai pateikė Henrikas Zabulis. Vilnius: Aidai, 1997.

Pietro Umberto Dini. Baltų kalbos: lyginamoji istorija. Iš italų kalbos vertė H. Zabulis. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000.

Sapfo. Vertė ir sudarė Henrikas Zabulis. Vilnius: Meralas, 2002.

Euripidas. Tragedijos (Jonas. Elena. Ifigenija Aulidėje. Ifigenija pas taurus). Iš senosios graikų kalbos vertė, straipsnius: „Dėl vėlyvosios Euripido tragedijos“, p. 186–198, „Antikinė mūsų Žalčių karalienės pirmakė“, p. 353–362, ir aiškinamąjį vardyną, p. 363–375, parengė H. Zabulis. Vilnius: Vaga, 2007.

Horacijus, Giesmės, p. 321–337. In: Romėnų literatūros chrestomatija. Vilnius: Mintis, 2008.

Katulas, p. 309–313. In: Romėnų literatūros chrestomatija. Vilnius: Mintis, 2008.

Archilochas, p. 163, Alkajas, p. 165, Sapfo, p. 167–168, Simonidas, p. 173–174. In: Graikų literatūros chrestomatija. Vilnius: Mintis, 2008.

Euripidas. Tragedijos (Trojietės. Hekabė. Andromachė). Iš senosios graikų kalbos vertė Henrikas Zabulis. Redagavo, straipsnį ir aiškinamąjį vardyną parengė Mindaugas Strockis. Vardyno nuorodas parengė Raminta Važgėlaitė. Vilnius: Mintis, 2009.

Moksliniai straipsniai

Saturnia tellus Вергилия к вопросу о формировании идеологии эпохи Августа (Вестник древней истории, Москва, 1960, № 2, с. 111–123).

К вопросу о композиции „Георгик“ Вергилия, Литература, II, 1960, p. 189–212. Santrauka „Palyginimai Vergilijaus „Georgikose“ lietuvių kalba.

Сравнения в „Георгиках“ Вергилия, Kalbotyra, III, 1961, p. 177–189. Santrauka „Palyginimai Vergilijaus „Georgikose“ lietuvių kalba.

Saturnia tellus des Vergil (Zur Bildung der Ideologie der Augusteischen Zeit), Bibliotheca classica orientalis, H. 3, Berlin: Akademie-Verlag, 1962, S. 165–186.

Философские взгляды Вергилия, Литература, V, 1962, p. 95–111. Santrauka „Vergilijaus filosofinės pažiūros“ lietuvių kalba.

Erazmas Roterdamietis. Pagiriamasis žodis kvailybei. Vertė M. Račkauskas. Pabaigos straips-

nį „Erazmas Roterdamietis“, p. 194–207, parašė H. Zabulis. Vilnius: Valstybinė grožinės literatūros leidykla, 1963.

Lukrecijus. Apie daiktų prigimtį 6 knygos. Įvada „Lukrecijus ir jo poema“, p. 5–30, komentarus, p. 503–547, parašė H. Zabulis. Vilnius: Mintis, 1964.

K. Donelaičio „Metų“ santykis su Vergilijaus ir Hesiodo didaktinėmis poemomis, p. 184–212. In: Kristijonas Donelaitis, Literatūra ir kalba, VII, Vilnius: Vaga, 1965. Santrauka rusų kalba p. 529.

Вопрос о традиции и новаторстве в творчестве Вергилия, Литература, VIII, 1965, p. 180–192. Santrauka „Tradicijos ir novatoriškumo klausimas Vergilijaus kūryboje“ lietuvių kalba.

Некоторые предпосылки александрийской традиции в римской литературе. Филологические науки, Научные доклады высшей школы, 1976, № 5, с. 36–43.

Epikūro ir Lukrecijaus atomistinės teorijos, p. 289–301. In: Filosofijos istorijos chrestomatija: Antika. Sud. B. Genzelis. Vilnius: Mintis, 1977.

Stoicizmas ir eklektika, p. 337–354. In: Filosofijos istorijos chrestomatija: Antika. Sud. B. Genzelis. Vilnius: Mintis, 1977.

Appendix Vergiliana: Dirae. Philologus, Berlin: Akademie-Verlag, 1978, Bd. 122, S. 207–223.

Забулис Г. Вильнюсский университет в истории Литвы. Вильнюс: Мокслас, 1979. 52 с.

(Vilniaus V. Kapsuko universitetui – 400)

Antikos ypatumai lietuviškuose vertimuose, p. 85–110. In: Meninio vertimo problemos. Sud. E. Matuzevičius. Vilnius: Vaga, 1980.

Die neue Auffassung von der Menschenwürde in Ovids *Ars amatoria* / Klio / Beiträge zur alten Geschichte, Berlin: Akademie-Verlag, 1985, B. 67, H. 1, S. 185–194.

Germanas Hafneris. Žymūs antikos žmonės: 337 portretai. Vertė V. Manikaitė-Kazanskienė. Įžang. str. „Antikinio portreto reikšmė šiandien“, p. 5–12, parašė H. Zabulis. Vilnius: Vyturys, 1987.

M. Ročka. Mykolas Lietuvis. Pabaigos straipsnis, p. 174–205, „Mykolo Lietuvio problema ir M. Ročkos „Mykolas Lietuvis“ H. Zabulio. Vilnius: Mokslas, 1988.

Vergilijus. Eneida. Vertė A. Dambrauskas. Pabaigos straipsnis „Eneidos“ kūrėjas“, p. 267–274, H. Zabulio. Vilnius: Vaga, 1989.

De qua ambigitur: Aetna, Literatūra, 1998, Nr. 40 (3), p. 4–24.

Epitalamos Jono Bretkūno dukrai Barborai, Knygotyra, XXXVI, 2000, p. 275–289.

Liaupsės Danieliui Kleinui, Knygotyra, XXXVII, 2001, p. 254–269.

Populiarūs ir polemniai straipsniai

Desiderius Erasmus Roterodamus (įžymaus Renesanso epochos humanisto Erazmo Roterdamiečio gimimo 500-osioms metinėms (1466–1536), Jaunimo gretos, 1966, Nr. 10, p. 24–25.

Antikos plėšiniai laukia artojų, Literatūra ir menas, 1969, Nr. 22, gegužės 31, p. 10.

Antikinė literatūra lietuviškai, Gimtasis kraštas, 1969, gruodžio 25, Nr. 52, p. 2.

Muzikos romantika ir skaičių proza, Kultūros barai, 1974, Nr. 3, p. 2–8.

Antikinė retorika šiandien, Mokslas ir gyvenimas, 1977, Nr. 2, p. 19–20.

Dar kartą apie grožinės literatūros vertimo problemą, Naujos knygos, 1977, Nr. 7, p. 7, 8, 10.

Antika ir nūdienu, Literatūra ir menas, 1978, Nr. 31, rugpjūčio 5, p. 6 (kritikės G. Ramoškaitės interviu su H. Zabuliu).

Cicerono pokalbiai, Literatūra ir menas, 1986, Nr. 28, liepos 12, p. 14 (publicistinė ataskaita apie mokslinę konferenciją Merane (Italija).

Vertimas kultūroje ir vertimo kultūra, Literatūra ir menas, 1986, rugpjūčio 2, p. 4.

Trys akademijos prie Vergilijaus kelio, Mokslas ir gyvenimas, 1987, Nr. 2, p. 20–22.

Mykolas Lietuvis: kas yra kas?, Literatūra ir menas, 1987, Nr. 19, gegužės 9, p. 14.

Trys akademijos prie Vergilijaus kelio, Mokslas ir gyvenimas, 1987, Nr. 2, 20–22.

Ciceronas apie „mūsų“ senatvę, Mokslas ir gyvenimas, 1988, Nr. 1, p. 12–13.

Antika mūsų nūdienuje, Pozicija, 1994, sausio 3–7 (Nr. 1), p. 1–2.

... O vis dėlto kas toliau? (dėl lituanistų ir klasikinių kalbų atstovų ginčo lietuvinant antikinius ir graikiškus vardus), Literatūra ir menas, 1994, Nr. 39, rugsėjo 24, p. 4.

Profesorius nebeatina (kalbininko, prof. J. Dumčiaus atminimui), Literatūra ir menas, 1995, Nr. 15, balandžio 15, p. 12–13.

Sarbievijaus metai, Savininkas, 1995, gruodžio 22, p. 5.

Hėrakleitas. Fragmentai. Vertė Mantas Adomėnas. Vilnius: Aidai, 1995. *Recenzija*, p. 165–170. In: *Naujasis židinys*, 1996, Nr. 3, p. 165–170.

Dėl Adolfo Kavaliūno knygos „Pedagoginis institutas 1935–1944“ (recenzija), *Mokslo Lietuva*, 1996, balandžio 10, p. 6–7.

Omnis aetatis molestiae (pokalbis su VU prof. H. Zabuliu), *Veidas*, 1997, Nr. 30, p. 98.

Muzika šaukia mus arčiau savęs, *Muzikos barai*, 1997, kovas (Nr. 6), p. 6–7.

Senąja Roma ir Graikija gyvam H. Zabuliui ne lengva nomenklatūrinių kupra, *Respublika*, 1999, vasario 18 (rus. vasario 22), p. 22.

Mūsų daigynas (apie Ukmergės mokytojų seminariją, jos pedagogus ir 1945 metų laidą), *Gimtinė*, 2000, liepos 1–31 (Nr. 7), p. 5.

Mūsų daigynas (apie Ukmergės mokytojų seminariją, jos pedagogus ir 1945 metų laidą), *Gimtinė*, 2000, rugpjūčio 1–31 (Nr. 8), p. 5.

Sizifo akmuo, *Mokykla*, 2000, Nr. 3, p. 29–32.

Apie Platoną ir kitą, Lietuvos profsąjungos, 2002, vasario 13–16 (Nr. 3), p. 3, 7.

Sapfo poezijos problemos, *Mokslas ir gyvenimas*, 2002, Nr. 3, p. 18–19, 33.

Ciceronas suartino Lietuvos ir Italijos ministrus, *Lietuvos žinios*, 2002, lapkričio 30, p. 5.

Solidi nesenstančio profesoriaus sukaktis (prof. J. Palonio 80-čiui), *Gimtoji kalba*, 2004, Nr. 6, p. 24–25.

Dalyvavimas mokslinėse konferencijose

Katulo pasaulėžiūros klausimu. Respublikinės konferencijos germanų, romanų ir klasikinės filologijos klausimais pranešimų tezės, p. 63–64. Vilnius: Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo m-ja, 1967.

Individualizmo moralė Romos respublikos pabaijoje: Katulo pasaulėžiūros klausimu. Respublikinės konferencijos germanų, romanų ir klasikinės filologijos klausimais pranešimai, p. 211–219. Vilnius: Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo m-ja, 1968.

Negotium kaip нравственная категория в конце Римской республики. *Literatūros istorijos ir teorijos*

metodologinės problemos. Respublikinės jubiliejinės mokslinės konferencijos, skirtos Vilniaus universiteto 400 metų įkūrimo sukakčiai pažymėti, programa ir pranešimų medžiaga (1978 m. gegužės 11–12 d.), p. 14–16. Vilnius: Lietuvos aukštojo ir specialiojo vid. mokslo m-ja, 1978.

Роль философского индивидуализма в формировании новой римской литературы. Историчность и актуальность античной культуры // Тезисы докладов научной конференции, с. 87–89. Тбилиси: Изд-во Тбилисского университета, 1980.

Vertėjo kultūra ir jo vaidmuo kultūroje [meninio vertimo akiračiai: [vertėjų į lietuvių kalbą konf. medžiaga]. Vilnius, 1986, p. 105–110.

La lingua Latina e le sue ricerche in Lituania. *Linguistica e filologia* // *Atti del VII convegno internazionale di linguisti.* – Brescia: Paideia editrice, 1987. P. 275–283. Bendraautoris K. Eigminas.

Henrikas Zabulis, „Le dévouement à l'état selon la conception de Cicéron et dans la réalité“, *Ciceroniana*. *Atti del VI colloquium Tullianum*. Merano, 18–20 aprile 1986, Roma: Centro di studi Ciceroniani, 1988, vol. VI, 173–178.

Henrikas Zabulis, „Jurisprudence de Cicéron en Lituanie au XVI siècle“, *Ciceroniana*. *Atti del VII colloquium Tullianum*. Varsavia, 11–14 maggio 1989, Roma: Centro di studi Ciceroniani, 1990, vol. VII, 235–247.

Henrikas Zabulis, „La jeune génération dans la philosophie et la politique de Cicéron“, *Ciceroniana*. *Atti dell'VIII colloquium Tullianum*. New York, 6–9 maggio 1991, Roma: Centro di studi Ciceroniani, 1994, vol. VIII, 103–117.

Henrikas Zabulis, *Sarmatarumne Horatius an directim Horati poeta nominandus Sarbievijus*. In: Motiejus Kazimieras Sarbievijus Lietuvos, Lenkijos, Europos kultūroje: tarptautinės mokslinės konferencijos, skirtos poeto 400-ųjų gimimo metinių jubiliejui, medžiaga. Vilnius, 1995 m. spalio 19–21, p. 195–214.

Henrikas Zabulis, „Cicerone nel trattato *Del sublime*“, *Ciceroniana*. *Atti del X colloquium Tullianum*. Monte Sant' Angelo, 24–27 aprile 1997, Roma: Centro di studi Ciceroniani, 1998, vol. X, 133–157.

Association Lithuanienne de Personnes Agées. A Society for everyone: 1st International Meeting of Senior Citizens. *Fiara Hispanidad*, 2000, p. 232–237.